

TOLLER

NOVA SCOTIA DUCK TOLLING RETRIEVER

Nova Scotia Duck Tolling Retriever (NSDTR) znamená v překladu „skotský retrivér, lákající kachny“. Zkráceně se mu říká toller. Je nejmladší a nejmenší z retrievrů.

Historie

Musíme zavítat až do 17. století do Nového Skotska (nedílné součásti Kanady), kdy vznikl záměr předků vytvořit tohoto obdivuhodného pejska. Již ve spise kolonizátora Nicholase Denise najdeme nejstarší dochované záznamy o malých rudých psech, používaných k lákacím hrám. Tradiční verze jejich vzniku je taková, že James Allen dostal jätrově zbarveného retrievra s rovnou srstí v roce 1860. Ten byl dále křížen s krátkosrstým retrivrem, podobným labradorovi, to byl pravděpodobně menší St. Johnův vodní pes (nyní již neexistující pes, který však stojí v pozadí vzniku labradorů, chesapeaků a novofundlandanů). Potomci z tohoto křížení byli dále kříženi s hnědými kokršpaněly a také irskými setry pro krásnou rudou (až mahagonovou) barvu. Také se spekuluje o možném křížení se zlatými retrievry a chesapeaky (Chesapeake Bay Retriever), rovněž také koliemi nebo šeltiemi, což se projevuje jejich více vyvinutým hlídacím pudem oproti ostatním retrievrům. Díky úsilí Cyrila Colwella byl chov uznán kanadským Kennel klubem v roce 1945 a plemeno bylo pokřtěno **Nova Scotia Duck Tolling Retriever**. V průběhu 50. a 60. let Eldon a Avery Nickersonovi pokračovali v chovu tollerů a rozhodli se k produkci co nejlepších loveckých psů. Postupně se toto plemeno dostalo ze zámoří i do Evropy, kde bylo jako samostatné plemeno uznáno FCI až v roce 1981. Zatím nejrozšířenější chov tollerů je ve Švédsku a Dánsku. Postupně se šířil do Norska, Finska, Belgie a Německa. Od roku 1996 a 1997 také i u nás, v České republice, máme zástupce tohoto plemene.

Vzhled

Tolleři jsou silní, středně velcí, sportovní psi. Jsou vysoce inteligentní a pracovití. Psi měří 48 - 51 cm, feny 45 - 48 cm

PŮVODNÍ POSLÁNÍ

Způsob práce tohoto plemene je velice zajímavý. Na velkém rybníku s vyběhajícími rameny vybereme jedno rameno podle povětrnostních podmínek tak, aby ptáci neucítili pach lidí nebo psů. Psi pobíhají mezi mezerami tak, že ptáci zachytí záblesky psa a tím přitahují kachny a jiné vodní ptactvo z centrálního rybníka do jednoho z ramen či kanálu. Na konci kanálu jsou ptáci chytáni do sítí. Tímto způsobem bylo pochytáno velké množství vodního ptactva bez použití zbraní.

Jde o plemeno se silnými loveckými instinkty, velmi pohyblivé. Na břehu rybníka pobíhající toller přitahuje kachny odrazy a blýskáním bílých skvrn a znaků. Během několika chvil jsou kachny v dostřelu a toller je vyslán k jejich přinášení. Lovci dlouho sledovali toto chování u lišek a následně proto vyšlechtili malého, lišce podobného psa, aby mohl využít jeho „tolling - lákající“ schopnosti při lovu. „Tolling“ by měl být chápán spíše jako dodatečná výjimečná vlastnost tohoto plemene, ne jako vlastnost jediná.

Tolleři jsou perfektně uzpůsobeni k lovu v tradičním smyslu slova, tak jako ostatní retrievři. Tito psi jsou popisováni jako excelentní lovci. I když bylo toto plemeno vyšlechtěno k lovu vodních ptáků, je také využíváno k lovu mimo vodu. Tolleři jsou stejně spokojeni, když je pach na zemi nebo ve vzduchu. Dobře cvičení psi loví na blízko a neštěkají. ■

Svůj temperament toller skvěle uplatní při agility.

(přípustná tolerance 3 cm), váha je cca 17 - 23 kg. Srst je středně dlouhá, měkká, s ještě měkčí hustou podsadou. Hrubší vrchní srst chrání před mokrem a vnitřní podsada izoluje teplo. Delší srst je na hrdle, za ušima a na zadní straně stehů a lýtek, stejně tak praporec na předních končetinách. Tento druh srsti se velice dobře udržuje (srst je rovná nebo jen lehce zvlněná), dobře se pročesává a není náchylná k plstnatění. Barva srsti je červená nebo světle červená (sytě oranžová). Vždy však musí být jejich barva světlejší než má irský setr (mahagonová). Pigmentace pysků, nosu a očního okruží je stejná jako barva srsti nebo černá. Většinou mají tolleři bílé skvrny na špičce ocasu, tlapách (ne však více než polovinu přední nohy), na hrudi, nebo lysinu na nose či hlavě. Bílé znaky však nejsou bezpodmínečně vyžadovány.

Povaha a charakter

Jak již bylo uvedeno, tolleři jsou také velmi dobrými hlídači, ale nejde o žádné obranářské plemeno, nebo plemeno vhodné ke střežení. Jako všichni retrievři jsou to excelentní mazlíčci, oddaní rodině a dětem, se snadnou ovladatelností a cvičitelností. Jsou vhodní pro aktivní rodiny, které mohou tollerům zajistit dostatek aktivity a pozornosti, kterou vyžadují. Povahově jsou temperamentní, vytrvalí, neúnavní a jsou obdivuhodně fixováni na svého majitele a celou jeho rodinu. Hodí se pro všechny kategorie zájemců. Běžně skládají zkoušky různých typů - lovecké, sportovní, záchranné a různé kondiční zkoušky. Velmi úspěšně se také prezentují v agility a flyballu. Zejména ve Švédsku jsou tolleři používáni rovněž k vyhledávání drog a s velkým úspěchem také jako terapeutičtí psi. Z výše uvedeného vyplývá, že toller má široké praktické využití a mimo to je i vynikajícím kamarádem a společníkem. V každém případě platí, že každého uchvátí svým láskyplným pohledem a upřímnou povahou.

Zdraví

Velmi důležité je vyšetření dysplazie kyčelního kloubu tzv. DKK. Chybný vývoj kloubů se může vyskytovat v různých stupních. Objektívni posouzení kyčelního kloubu je možné jen rentgenologickým vyšetřením. RTG DKK je nejlépe provést v rozmezí 1-2 let života psa.

Flyball

Neméně důležité je vyšetření onemocnění očí - prcd-PRA. Onemocnění očí - prcd-PRA se u plemene objevuje mezi 4. a 8. rokem života, ale nejsou výjimky, kdy se objevilo dříve nebo později. Napřed se objevují jen malé příznaky nemoci, které se stále zhoršují (progresivní nemoc) a končí zásadním zhoršením zraku až slepotou. Nemoc je dědičná jako recesivní znak.

Vyšetření dle DNA na PRA se dělá buď v Americe (www.optigen.com) nebo v Německu, (www.laboklin.de). Posouzení momentálního zdravotního stavu - Vyšetření PRA (Progresivní Retinální

Péče o tollera - zásady:

Pro:

- Jednou za týden pořádně vykartáčovat. Tím se zbavíme odumřelých chlupů a povzbudíme růst nové srsti.
- Jestliže se nám zdá být srst suchá a křehká (dobrá kontrolní oblast jsou záda a ocas), tak přidáme do krmení polévkovou lžící oleje (např. Pupalkový olej)
- Jednou za čas chodte na procházky po nerovných cestách. To pomáhá rozvinout chodidla a pevnou chůzi.

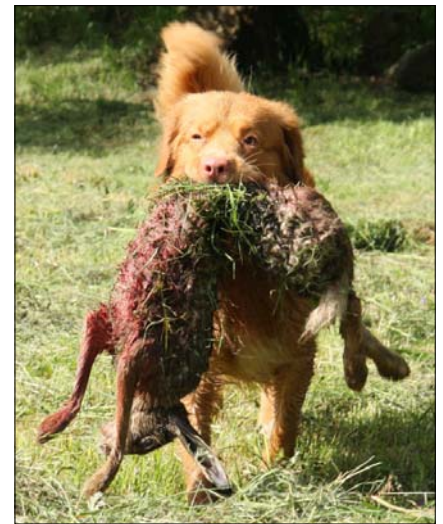
Proti:

- Neupravujte tollerovi ocas! Ten by měl být plný a chundelatý a ne zkrácený a oříznutí jako u zlatého retrievera.
- Neupravujte tollerovi vousy na čenichu. Toller je používá na poli ke zjišťování směru větru a chrání jeho oči.
- Nečešťte srst proti směru, abyste falešně zvýšili plnost srsti.
- Neignorujte dobrou zubní hygienu.

Atrofie)/CAT (Katarakta) se dělá v České republice. Pejskovi se před vyšetřením rozkapou oči.

Pro koho je určen?

Nova Scotia Duck Tolling Retriever patří mezi pracovní lovecká plemena, ale rozhodně se hodí pro všechny kategorie zájemců. Vynikají nejen ve sportovní či záchranářské kynologii. Prezентují se také v agility, flyballu, coursingu i jako terapeutičtí psi. Jde hlavně o to, abyste vy a váš pes dělali to, co vás společně baví. Povahově jsou velmi chtiví a je jen na jeho pánovi, jak jeho temperament využije, rozvine, usměrní. Milují, když mohou něco dělat. Doma dokáže být klidný, že o něm nevíte. Při lovu, agility, obranách či jakékoliv činnosti dokáže projevit svůj temperament hodný teriéra. Dá se říct, že musíme myslet nej-

I když bylo toto plemeno vyšlechtěno k lovu vodních ptáků, je také využíváno k lovu mimo vodu.

méně o krok dopředu. Je učenlivý ale zároveň přemýšlí, zda se mu daný povel vyplatí. Jeho povaha se rozhodně nedá srovnávat se zlatým retrieverem. Vždy je důležitá důslednost, ať už při výcviku, ale i v běžném životě.

Na závěr

Nikdo přesně neřekne, kdy začít s výcvikem nebo zda bude pes úspěšný na výstavách nebo zkouškách. Mnohem důležitější je vztah mezi Vámi a Vaším psem. ■

Text: **Jiřina Sladká**

Více na: <http://nsdtr.cz/>

Foto: **Jiřina Sladká, Zlata Částková, Jiří Liška, Renata Navrátilová Renata Hofmann**, www.konepsikocky.cz